

Ekonomická fakulta
Univerzity Mateja Bela
v Banskej Bystrici

Ekonomická teória a prax z pohľadu študentov

Dopad problémov lesníctva na región Vysoké Tatry

Bc. Katarína Jambrichová

Sekcia: Regionálny rozvoj a verejná správa

Konzultant: Ing. Martina Kalamárová

Banská Bystrica
2011

Úvod.....	3
1. Lesníctvo	4
1.1. Vznik a vývoj lesníctva	4
2. Problémy súčasného lesníctva	6
2.1. Dopad ľudskej činnosti na les	6
2.2. Lesníctvo a prírodné škodlivé činitele.....	8
3. Dopad problémov lesníctva na región Vysokých Tatier	10
3.1. Problematika lesníctva v regióne Vysokých Tatier a ich dopad na jeho rozvoj..	11
Záver	15
Použitá literatúra	16

Úvod

Cieľom našej práce je poukázať na problémy súčasného lesníctva na Slovensku a ich dopad na región Vysoké Tatry. Nie sú to len prírodné činitele, s ktorými musia lesníci zápasieť, je to aj sám človek, ktorý svojim správaním neakceptuje silu prírody a jej nenahraditeľnosť. Slovenská republika sa v posledných rokoch „trápila“ s rozmnoženým podkôrnym hmyzom, veternými kalamitami a v nemalej miere aj požiarimi, ktoré sužovali už aj tak dosť postihnuté územia. Na všetky tieto situácie musia lesníci reagovať a keďže prírodné katastrofy sa na 100% predvídať nedajú, snažia sa robiť aspoň opatrenia na elimináciu škôd. Tak ako vo všetkých sférach hospodárstva aj tu chýbajú financie. Malá kapitalka štátneho rozpočtu vyčlenená na udržanie lesných porastov, starostlivosť o divo žijúce zvieratá, nestačí a preto nielen príroda, ale aj financie hrajú proti nášmu lesníctvu. Osobitnú kapitolu venujeme dopadu problémov lesníctva na konkrétny región Vysokých Tatier.

1. Lesníctvo

Pod lesníctvom rozumieme „široký odbor ľudskej pôsobnosti, ktorý sa zaoberá udržaním a zveľadením lesov a plným využitím ich úžitkov v prospech vlastníkov a spoločnosti“ (Zdycha, P., 2002). Čiže lesné hospodárstvo zabezpečuje produkciu drevnej suroviny. V súčasnej dobe sa názory odbornej verejnosti rozlišujú v tom, ako by sa mala vyvíjať budúcnosť lesníctva a či vôbec ešte spĺňa a bude spĺňať atribúty stanovené v odbornej literatúre ako nosné piliere.

Lesné hospodárstvo zabezpečuje plnenie funkcií lesov zámernými hospodárskymi opatreniami. Usmerňuje rastový proces a obnovu lesných porastov tak, aby sa dosiahla kontinuita v plnení ich funkcií. Lesné hospodárstvo je významné hospodárske, ako aj environmentálne, čiže funkčne integrované odvetvie. Aby bol jeho efekt čo najpriaznivejší, musí vychádzať z vedeckých poznatkov objasňujúcich kauzalitu vzniku a zákonitosti existencie procesov a javov v lesných ekosystémoch, ktoré sú v záujme trvalo udržateľného rozvoja odvetvia, ako aj celej spoločnosti.

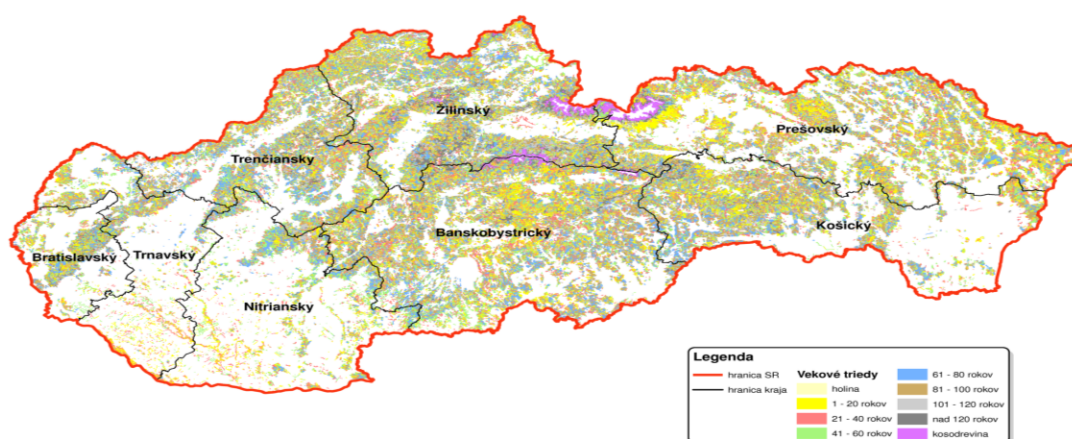
1.1. Vznik a vývoj lesníctva

Slovenská republika patrí ku krajinám s dlhou lesníckou tradíciou. V roku 1762 na základe rozhodnutia panovníčky Márie Terézie založili v Banskej Štiavnici Akadémiu banícku a lesnícku. V období vládnutia tejto panovníčky a neskôr jej syna Jozefa II. bol prijatý Tereziánsky poriadok ako hlavná smernica, ktorá platila a bola akceptovaná viac ako 100 rokov (Zdycha, a kol., 2002, s. 41). V roku 1824 akadémiu rozšírili o Lesnícky ústav, ktorý sa stal prvým ústavom vyššieho vzdelávania tohto typu na svete. Koncom 19. storočia založili v Banskej Štiavnici samostatný Výskumný lesnícky ústav, taktiež ako jeden z prvých v Európe. Na rozvoji lesníctva ako vedy a samostatnej disciplíny sa podieľalo mnoho zvučných mien napr.: profesor Wilckens sa so svojím pôsobením v Banskej Štiavnici stal popredným predstaviteľom lesníckej vedy na Slovensku, pôvodne sa venoval exaktným vedám. Ďalším zvučným menom, nasledovníkom Wilckensa, bol profesor Feistmantel, ktorý so sebou priniesol učebný plán. Na rozvoji sa pričínili aj iné mená, ktorých bolo niekoľko desiatok a každý z týchto pánov so sebou priniesol do lesníckej vedy vlastný prínos (Zdycha, a kol., 2002).

Tak ako sa vyvíjala spoločnosť sama, tak vznikali a rozvíjali sa nové vedné disciplíny, menili sa legislatívne úpravy a právne zakotvenia, ktoré do značnej miery ovplyvňovali vývoj lesníctva.

Lesy v Slovenskej republike pokrývajú okolo 2 miliónov hektárov, čo predstavuje 40% z celého územia. Z toho je asi 40% lesov štátnych a 60% lesov neštátnych. Z neštátnych lesov pripadá najviac na lesy spoločenských (viac ako polovica), ďalej sú to lesy súkromné, obecné a cirkevné (Správa Národného lesníckeho centra, Národná inventarizácia a monitoring lesov SR 2008-2009. 2011).

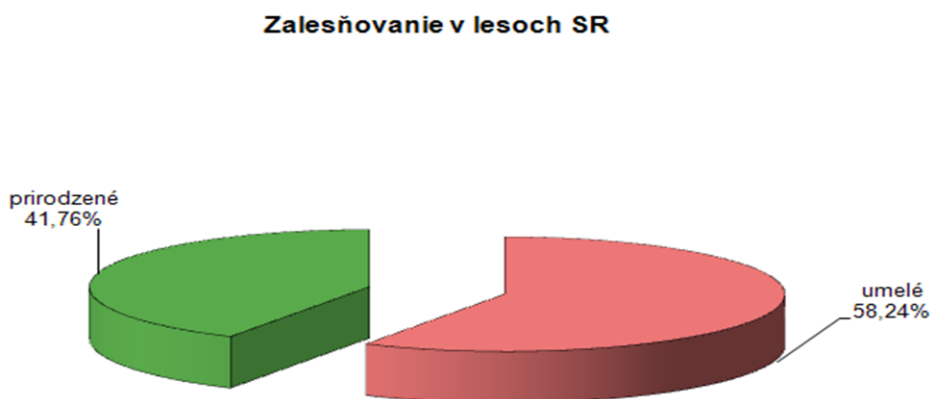
Obrázok 1: **Mapa plošného zastúpenia vekových tried v lesoch SR**

Zdroj: Správa Národného lesníckeho centra, Národná inventarizácia a monitoring lesov SR 2008-2009, 2011

Na obrázku 1 môžeme vidieť štruktúru lesov na Slovensku vzhľadom na ich vekovú štruktúru. Najväčšie zastúpenie majú stromy vo veku do 20 rokov, zhruba rovnaké zastúpenie je vo veku od 41 do 60 rokov a od 61 do 80 rokov. Jedným z hlavných poslání lesníctva je zachovávať udržateľnosť lesa a preto sa v niekoľko ročných intervaloch pravidelne vysádzajú nové stromčeky a zakladajú sa lesné škôlky. Počas predchádzajúcich 40 rokov vzrástla celková výmera lesov na Slovensku viac ako o 10 %. Celkové porastové zásoby dreva sa takmer zdvojnásobili, v súčasnosti predstavujú 190 m³ na hektár. Na obrázku 2 vidíme podiel akým sa lesné kultúry na Slovensku udržiavajú. Vo väčšej miere sa lesníci podieľajú na obnove lesa prostredníctvom umelej výsadby.

Obrázok 2: Zalesňovanie v lesoch SR

Zdroj: Správa lesného hospodárstva o prírodných podmienkach lesov SR, 2011

V Slovenskej republike, rovnako ako aj v ostatných európskych krajinách, výrazne narástlo poškodenie lesných porastov. Najzávažnejším faktorom poškodzovania slovenských lesov sú emisie pochádzajúce z miestnych zdrojov, ale aj zo zahraničia, ako aj celkové klimatické zmeny. Veľa problémov spôsobil nedostatok vlhky v predchádzajúcich rokoch (Správa Jozefa Konôpku o Stave slovenských lesov, 2010).

2. Problémy súčasného lesníctva

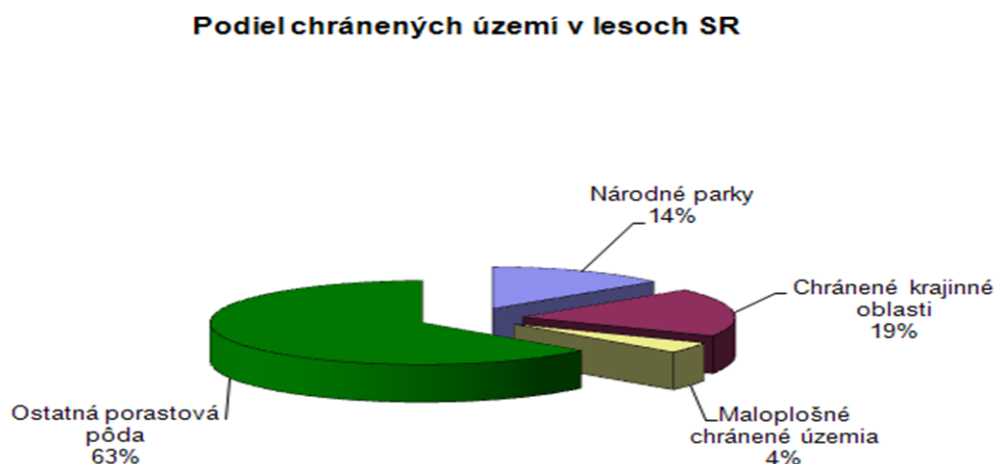
Ako sme už spomenuli, najväčšie problémy slovenského lesníctva spočívajú hlavne v klimatických zmenách, ktoré so sebou prinášajú prírodné katastrofy, podkôrny hmyz, problémom je aj sám človek, ktorý svojím konzumným spôsobom života dehonestuje prírodu a zamedzuje jej ochrane prostredníctvom zákonov, ktoré si sám tvorí.

2.1. Dopad ľudskej činnosti na les

V každej ľudskej spoločnosti sa vytvára určitý vzťah k lesu. Vzťahy človeka k lesu sa menili tak, ako sa vyvíjala ľudská spoločnosť. V prvotnopospolnej spoločnosti ľudia využívali „dary“ prírody a využívali ich vo svoj prospech. Nenásilne zasahovali do lesa, len za účelom získania plodov na obživu a dreva na stavbu príbytkov a ako zdroj tepla. So zväčšujúcim sa počtom obyvateľov Zeme a počtom veľkých konglomerácií sa zvyšovala aj potreba ľudí a spolu s technickým pokrokom sa zásahy do prírody stali markantnejšími. Človek však nespôsobuje svojou existenciou len zámerné škody, ale sú to aj tie nezámerné. Vplyvom rozvoja hospodárstva sa zvýšila aj ťažba dreva, automobilový priemysel

s narastajúcou produkciou áut vytvoril nevyhnutnosť rozširovania cestných komunikácií a tým zvýšený zásah do lesných porastov. Ľudia nezasahujú do lesa len rozvojom ťažkého priemyslu, ale aj prostredníctvom rekreácie. Les ako významný krajinotvorný prvok je neobyčajne atraktívny objekt na rekreáciu a turistiku. Pokiaľ sa rekreácia nesústreďí len na určité miesta v lesoch a návštevníci neprekročia určitú medzu únosnosti, chovajú sa kultivovane, neobjavujú sa väčšie poškodenia. Opačná situácia nastáva prekročením únosnej miery. Objavujú sa negatívne vplyvy na les v závislosti na počte návštevníkov (udupávanie pôdy, poškodzovanie koreňov, zašľapávanie náletu a sadenie, ...) Taktiež stúpa nebezpečenstvo požiarov, krádeží stromkov a dreva (Stolina a kol., 2000). Vysoká návštevnosť má za následok nielen mechanické poškodzovanie a devastáciu turistických chodníkov, ale závažnejším dôsledkom je vytlačanie živočíchov z ich pôvodných biotopov hlukom a pohybom turistov aj mimo značkových turistických chodníkov (Leskovjanska, 1992).

Obrázok 3: Podiel chránených území v lesoch SR

Zdroj: Správa o podiele chránených území v lesoch SR, 2010

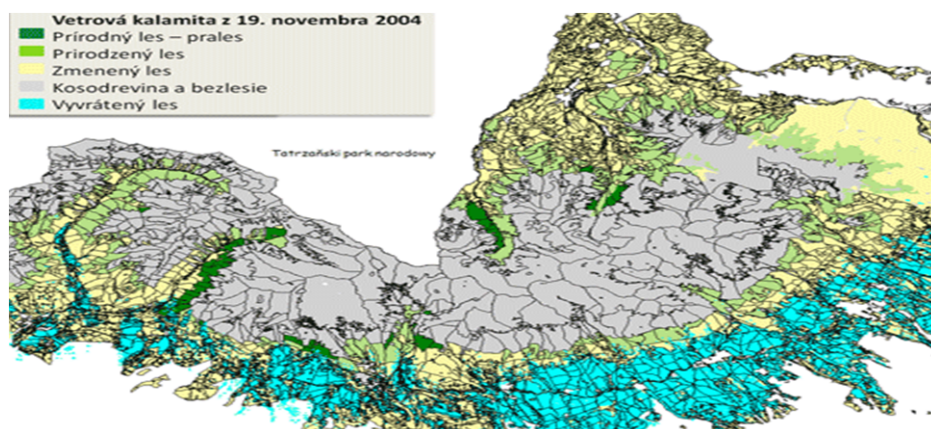
Lesníctvo sa preto musí pasovať s problémami, ktoré prináša rozvoj ľudstva. Ochranu entít a lesného porastu by mala zabezpečovať zonácia a vznik národných parkov, chránených krajinských oblastí a podobne (obrázok 3). Nie všetko, čo je legislatívne upravené, však spĺňa aj očakávania. Sám človek je jediným, ktorý môže premyslene ovplyvňovať vstup a zásah jeho samotného do lesa. My, ako ľudia, na jednej strane vytvárame rámcové zákony, ktoré by sa mali dodržiavať, no na druhej strane, keď sa pozrieme na stav nášho lesníctva, s poľutovaním musíme konštatovať, že nie zákony

vyhrávajú pri ochrane našich lesov, ale vyhrávajú peniaze pri ich dehonestovaní. Jedným z problémom dnešného lesníctva je sila peňažného kapitálu. Kedysi boli lesy vlastníctvom všetkých, s úctou do nich vstupovali, užívali plody, ktoré im lesné porasty poskytovali. Postupným vývojom ľudstva vlastniť pôdu znamenalo majetok a vyššie postavenie v spoločnosti. V súčasnosti, konzumná spoločnosť chce čoraz viac a neuvedomuje si, že prírodné zdroje sú obmedzené. Lesníctvo by malo regulovať udržateľnosť lesa, ale tu sa stretávajú dva protipóly. Jedným sú ochranári, druhým sú lesníci. Jedni aj druhí majú svoju pravdu, ale dosiahnuť kompromis sa im v posledných rokoch nedarí a to všetko na úkor našich lesov. Ako sa hovorí, tam kde sa dvaja bijú tretí vyhráva, v tomto prípade sú to majetní developeri, ktorí panenskosť našej prírody ničia developerskými projektmi aj v pásmach najvyššieho stupňa ochrany.

2.2. Lesníctvo a prírodné škodlivé činitele

Prírodné škodlivé činitele poškodzujú dreviny a porasty náhle alebo chronicky. Náhle poškodenia majú často charakter kalamít, preto sa im v lesnom hospodárstve venuje značná pozornosť. To však neznamená, že chronické poškodzovanie porastov uniká pozornosti len preto, že vzniká postupne, nenápadne a nesprevádza ho spravidla hromadné odumieranie stromov (Stolina a kol, 2000).

Obrázok 4: Kalamita v TANAPE v roku 2004

Zdroj: Článok „Lykožrút sfarbil lesy do červena“, 2010

Jedným z prírodných činiteľov, ktoré ohrozujú vývoj lesných kultúr je vietor, ktorý v závislosti od svojej sily dokáže „narobiť“ rozsiahle škody – vznik polomov a vývrátov (obrázok 4). V posledných rokoch sme boli svedkami niekoľkých veterných kalamít

s obrovskými škodami, ktoré za sebou zanechali. Najaktuálnejšou bola tá, ktorá sa prehnila smerom na Čertovicu a aj jej následkom bola doprava cez tento horský priechod zatvorená, nakoľko sa muselo vyťažiť kalamitné drevo a stromy, ktoré boli náchylné na spadnutie. A práve tu lesníci môžu urobiť opatrenia, aby škody boli čo najmenšie. Pri zakladaní a obnove porastov je potrebná správna voľba drevinového zloženia a ekotypov (Stolina a kol, 2002).

Ďalšími prírodnými činiteľmi, s ktorými sa musí les a lesníci vysporiadať sú sneh, ktorý poškodzuje dreviny tlakom pôsobiacim v smere osi kmeňa. Snehové polomy alebo vývraty môžu byť ojedinelé alebo skupinové. Následkom poranenia stromov vznikajú podmienky na vznik hnilôb a pre vývoj podkôrneho hmyzu. Okrem snehu, ktorý je nebezpečným hlavne vo forme mokrého snehu, sú to aj mráz a ľadovec. U týchto prichádzajú opatrenia len v škôlkach a to zakrývaním záhonov fóliovými krytmi. Opačným extrémom sú vysoké teploty, nedostatok vlhkosti a naopak aj jej nadbytok. Všetky tieto prejavy majú v posledných rokoch extrémne podoby a ich vplyvom sú lesné porasty poškodzované v omnoho väčších rozmeroch. Príčinou týchto extrémov, ktoré nie sú typické pre naše zemepisné pásmo, sú klimatické zmeny (Stolina a kol, 2002). V legislatíve EÚ bola prijatá Zelená kniha, ktorá sa zaoberá jednotlivými konečnými prejavmi klimatických zmien, navrhuje ich možné riešenia a poskytuje prognózy vývoja lesov v celej EÚ.

Okrem klimatických zmien, ktoré do značnej miery ovplyvňujú schopnosť reprodukcie niektorých biotopov, taktiež ich vplyvom sa teploty v jednotlivých ročných obdobiach dostávajú do extrémnych hodnôt a podobne, sú problémom súčasného lesníctva aj živočíšny škodcovia. Vtáky a ich činnosť je najmarkantnejšou pri požíraní plodov a semien. Táto činnosť sa nemusí zdať ako škodlivá, avšak len v prípade, keď je semenný rok a početnosť vtákov je malá. Ďalšími živočíšnymi škodcami sú aj cicavce, ktoré spôsobujú škody hlavne odhryzom výhonkov a púčikov, obhryzom a lúpaním kôry a obtieraním kmeňov a vytĺkaním parožia. Lesníci zisťujú mieru poškodenia drevín a hodnotia ju na hodnotiacej stupnici.

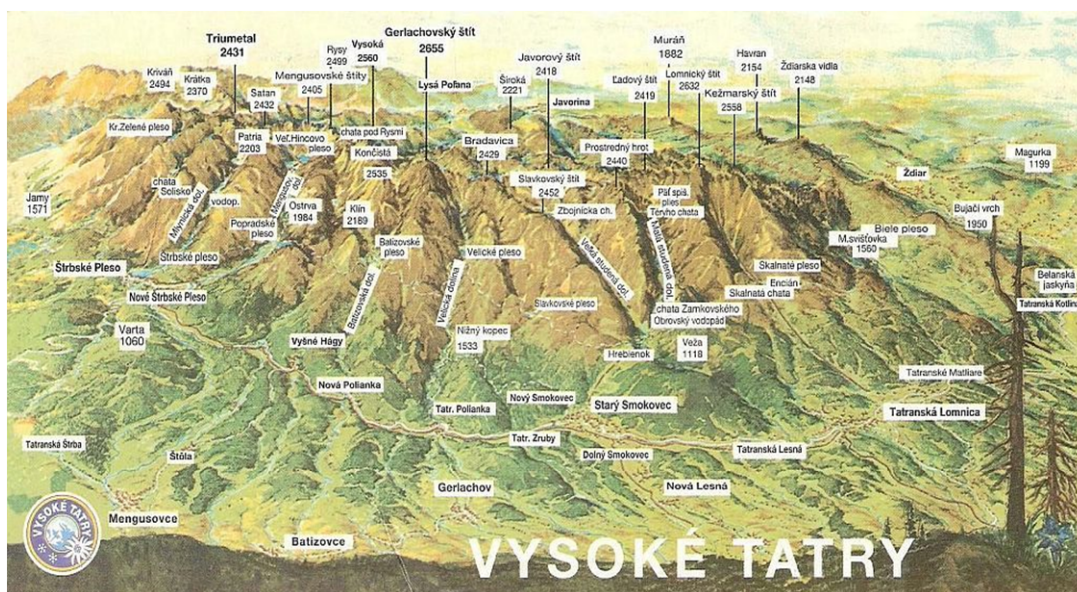
Stav našich lesov už niekoľko rokov ohrozujú hlavne hmyzí škodcovia. Medzi najvýznamnejšie druhy podkôrneho a drevokazného hmyzu patrí napr. lykožrút smrekový a lesklý, lykokaz borovicový a borinový, drevokaz čiarkovaný, podkôrnik dubový a lykokaz sadenicový. Okrem priameho poškodenia sú tieto hmyzí škodcovia aj nosičmi

infekcií, ktoré spôsobujú oslabenie drevinovej štruktúry a tým je zvýšená hrozba vzniku kalamitísk (Správa Škodlivé činitele lesných drevín a ochrana pred nimi, 2010)

3. Dopad problémov lesníctva na región Vysokých Tatier

Región Vysokých Tatier, ktorému sa venujeme v tejto kapitole je situovaný v niekoľkých pásmach ochrany. Leží na severe Slovenska (obrázok 5) a tvorí aj jeho hranice s Poľskou republikou. Južnú hranicu regiónu Vysokých Tatier tvorí Podtatranská kotlina, ktorá je akousi deliacou čiarou s Nízkymi Tatrami. V regióne je mnoho rázovitých obcí, ktoré využívajú prírodný potenciál tohto územia, hlavne na podnikanie v cestovnom ruchu. Ako sme už spomenuli, región Vysokých Tatier leží v niekoľkých pásmach ochrany. Najznámejší je Tatranský národný park, ktorý pokrýva väčšinu územia a má rôzne stupne ochrany v závislosti od polohy územia a jeho špecifik. Tatranský národný park (TANAP) bol založený 1.1.1949 a jeho cieľom bolo a aj naďalej je, zachovať prírodu Tatier so všetkou rozmanitosťou živej a neživej prírody. Rozloha TANAP-u je 1045 km², z toho vlastným územím je 738 km² a ochranné pásmo tvorí 308 km². Toto územie je využívané nielen na rekreáciu, slúži aj ako prirodzené prostredie pre rozvoj cestovného ruchu a teda celkovo regiónu a predovšetkým svojim typom ochrany predstavuje aj prirodzené a bezpečné prostredie pre zachovanie našej fauny a flóry.

Obrázok 5: Mapa regiónu Vysokých Tatier

Zdroj: Portál o Slovensku, 2011

3.1. Problematika lesníctva v regióne Vysokých Tatier a ich dopad na jeho rozvoj

V predchádzajúcich kapitolách sme naznačili najzávažnejšie problémy lesníctva na Slovensku. V tejto kapitole sa zameriame na konkrétny región a to región Vysokých Tatier. Vieme, že v pominulých rokoch napriek tomu, že veľká časť územia patrí do chráneného územia, neobišli ho problémy nielen v oblasti živelných pohrôm, ale aj škodlivých zásahov človeka.

Dlho diskutovanou témou, ktorá v značnej miere poškodzuje ďalší vývoj v oblasti nielen cestovného ruchu, ale aj rekultivácie lesného porastu je zonácia Tatier. Prvý dokument, ktorý mal aj legislatívne vymedziť hranice jednotlivých ochranných pásiem, mal nadobudnúť platnosť už v roku 2006, no nestalo sa tak. Ešte ani dnes v roku 2011, nie sú hranice jasne definované. Z tohto pohľadu neistoty to bráni rozvoju cestovného ruchu, či vymedzeniu pravidiel správania sa v jednotlivých stupňoch ochrany, a čo je najdôležitejšie spracovaniu kalamitného dreva.

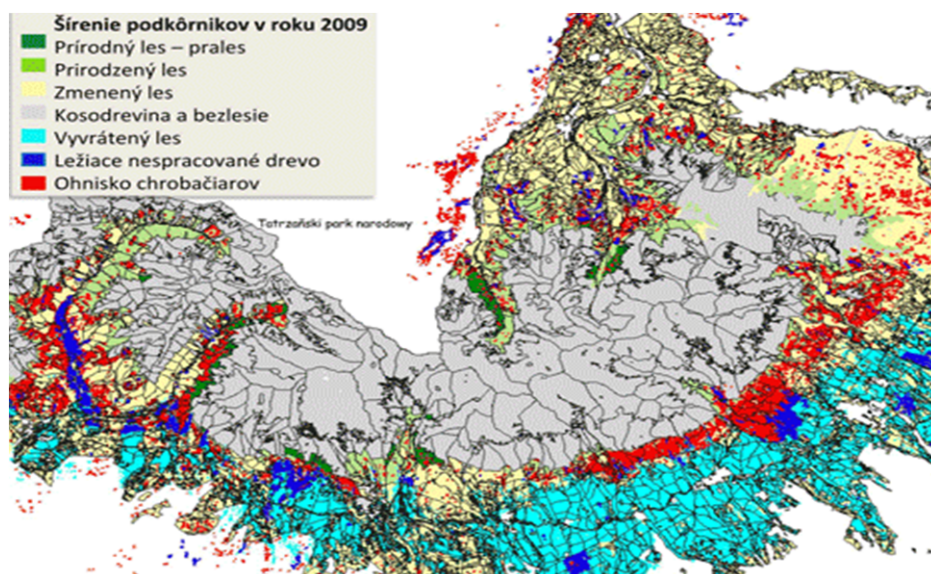
V roku 2004 sa Vysokými Tatrami prehnala veterná smršť, ktorá po sebe zanechala obrovské škody. V predchádzajúcej kapitole (obrázok 4) je možné vidieť ako smršť zmenila charakter a hlavne vzhľad lesného porastu. Kalamita zasiahla viac ako 12 tisíc hektárov lesa a celkové množstvo dreva sa odhadlo na 2,5 mil.m³. Viedlo sa mnoho polemík, nielen medzi odbornou verejnosťou o spracovaní kalamitného dreva, avšak opäť sa narazilo na bariéru komunikácie medzi ochranármi a lesníkmi. Podľa najnovších sledovaní, keď sa berie do úvahy len lesný porast, sa na kalamistisku začína obnovovať les, pričom sčítané boli len kusy dĺžky nad 10 cm a hrúbky do 7 cm (Stav revitalizácie vetrom poškodeného územia vo Vysokých Tatrách, 2010). Kalamita svojou rozlohou zmenila ráz krajiny, spôsobila aj zníženie dlhodobú návštevnosť územia, nakoľko v území prebiehali práce na sprejazdnenie územia, odstraňovanie škôd a podobne.

Mnoho odborníkov sa zhodlo na tom, že les bude potrebovať na obnovu ďalších 30 až 40 rokov. Vysoké Tatry boli považované za klimatické kúpele a preto sem mnoho ľudí chodilo aj za týmto účelom. Zmenil sa ráz krajiny, hlavné pásmo oddychu a rekreácie je zdevastované víchrice z roku 2004, aj keď sa postupne za pomoci ľudí začína les znova obnovovať. Po piatich resp. šiestich rokoch od víchrice môžeme skonštatovať, že situácia je stabilizovaná a cestovný ruch vplyvom kalamity nebol markantne zasiahnutý.

Jednou z mnohých tém, ktoré rozvírili hladinu verejnosti, bola téma spracovania kalamitného dreva, resp. jeho nespracovanie. Vie sa príroda sama vysporiadať s tak rozsiahlymi škodami?

Na nasledujúcom obrázku 6 je mapa TANAP-u, ktorá zobrazuje objem zasiahnutého lesného porastu podkôrnym hmyzom. Situácia je alarmujúca, ale pri riešení tejto situácie sa o svoju pravdu bijú jednak ochranári a jednak lesníci. V spolupráci so zákonodarnými činiteľmi prijímajú legislatívne opatrenia a aj konkrétne kroky, ale ako je možné vidieť ich aktivity nie sú dostačujúce.

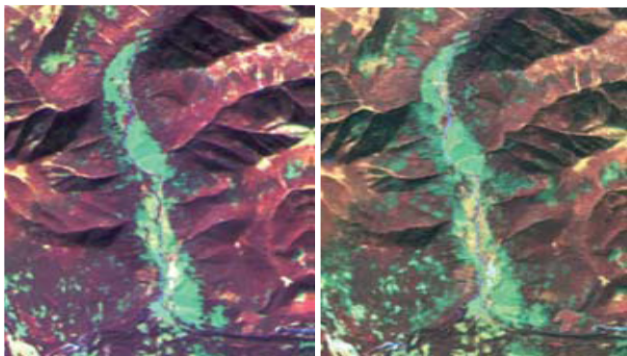
Obrázok 6: Zasiahnutie lesov podkôrnym hmyzom od roku 2005

Zdroj: Článok „Lykožrút sfarbil lesy do červena“, 2010

Enviromentalisti hovoria o samoregulácii lesa a jeho schopnosti vedieť sa sám vysporiadať s podkôrnym hmyzom ako aj s „kalamitiskami“. V žiadnom prípade by sa z ich pohľadu nemali robiť zásahy a človek by nemal tieto polomy, vývraty odstraňovať, pretože podľa nich je to priestor na vznik života. Na nasledujúcom obrázku 7 máme možnosť vidieť, ako sa následkom nečinnosti a eliminovaní zásahu človeka pri odstraňovaní škôd rozmohol podkôrny hmyz.

Obrázok 7: Napadnutie Tichej doliny vo Vysokých Tatrách v roku 2007 a 2010

Zdroj: Zdravotný stav lesov na Slovensku, 2010

Nemôžeme tvrdiť, že rozmáhanie sa podkôrneho hmyzu nemá žiadny vplyv na rozvoj regiónu, ak tak jedine v tom negatívnom slova zmysle. Podkôrníky nespôsobujú len rozklad starých vyvrátených stromov, ale aj napádanie pred tým zdravého lesa, vysušanie stromov, ktoré potom ohrozujú turistov. Zonácia spôsobila, že len do určitého stupňa ochrany je možné robiť ľudské zásahy a tým pádom ponechať les a prírodu, aby sa sama zregenerovala. Ako však vidno na predchádzajúcom obrázku, tieto oblasti sa stali živnou pôdou pre rozmnožovanie podkôrneho hmyzu, ktorý už dávno nie je pod kontrolou lesníkov.

Podľa odborníkov spracované plochy po kalamite vytvorili mozaiku pestrých, často kontrastných ekologických podmienok pre rozvoj rôznych životných foriem. Výsledkom je nárast biodiverzity najmä nižších foriem pôdnej fauny. Podľa Petra Fleishera v roku 2007 sme často pozorovali druhovú i početnú redukciu, ako sprievodný znak postupného návratu do vyváženého stavu. Z hľadiska prirodzenej obnovy lesa je zaujímavé, že medzi spracovanou plochou a plochou ponechanou na samovývoj nie sú žiadne rozdiely, ani v druhovom, ani početnom vyjadrení. Všade je dominantnou drevinou smrek (40 percent), jarabina (30 percent) a breza (11 percent). Prekvapujúce je len 0,5-percentné zastúpenie smrekovca. Priemerný počet semenáčikov na kalamitných plochách je 6-tisíc kusov na hektár a vo vyše 60 percentách prípadov je v dobrej kondícii.

Výskumníci hodnotili aj stav napadnutia lesných porastov podkôrnym hmyzom za pomoci leteckých ortofotomáp z októbra 2008. Len v priebehu roka 2009 sa plocha

odumretých stromov zvýšila o ďalších približne 800 ha. Kalamitná plocha poškodená lykožrútom tak dosahuje takmer 4 000 ha. Odumreté stromy sa nachádzajú skoro výlučne medzi plochou vetrovej kalamity a hornou hranicou lesa.

Vychádzajúc z PHSR Vysokých Tatier je územie TANAP-u považované za rozvojovú zónu, mesto Vysoké Tatry, ako aj ostatné mestá a dediny z regiónu vidia silné stránky vo svojej polohe, v tomto prírodnom a zdravom prostredí. Rozvoj bytovej infraštruktúry a aj doplnkovej je značne minimalizovaný na podmienky, ktoré upravuje zákon o Národnom parku. Aj mestá narážajú na vlnu odporu ochranárov a preto sa musia uspokojovať s tým, čo sa v území nachádza, poprípade zavádzať nové inovatívnejšie prvky, ktoré sú k životnému prostrediu šetrnejšie. Mnoho atribútov, ktoré poskytuje drevinové zloženie lesa, využíva mesto vo svoj prospech napr. klimatické kúpele. Smerovanie cestovného ruchu a osídlenia územia nezávisí len od ekonomických ukazovateľov a trendov, ale predovšetkým od krajínovorných prvkov. Ak teda územie postihnuté lykožrútom nadobudne rozmery celého TANAP-u, bude to mať dopad aj na regionálny rozvoj tejto oblasti. Všetko so všetkým súvisí a musíme priznať, že existencia človeka a jeho ďalšie smerovanie závisí v značnej miere aj od prírody.

Záver

Je ťažké hodnotiť stav nášho lesníctva, keď sa hlavne z médií dozvedáme o nedostatočných financiách, o prepúšťaní v lesných závodoch a dôkazom problémov je aj samotný stav v našich lesoch. Na jednej strane je to veková štruktúra, ale aj klimatické zmeny sú príčinou horšieho stavu našich lesov. Nesmieme opomenúť, že zásahom človeka, rozširovaním lyžiarskych stredísk, budovaním ciest prvej triedy a ťažbou dreva potrebného na priemyselné využitie sa rozloha lesa neustále znižuje.

V susedských krajinách sa tiež zápasia s problémom kalamít a podkôrneho hmyzu, ale nezabúdajú na nenávratný potenciál, ktorý im les ako krajinotvorný prvok prináša. Tam sa nielen lesníci zapodieávajú ich ochranou a optimálnym využitím, ale v povedomí celého národa je ich ochrana a správanie sa v nich súčasťou. U nás, niektorí spoluobčania zneužívajú nedostatok pracovných síl, ktoré by mohli kontrolovať stav lesa a nelegálne ťažiť drevo.

Dopad stavu lesného hospodárstva pociťujú aj regióny, konkrétne Vysoké Tatry. Za posledné roky boli postihnuté veternou smršťou, požiarom a teraz aj rozmnožením lykožrúta. Územie, či už bez zásahu alebo so zásahom človeka, sa po kalamite obnovuje rovnakým tempom, avšak toto sa nedá povedať o rozmnožení lykožrútov a iného podkôrneho hmyzu, ktorého počet rastie geometrickým radom. V pozadí je veľa otázok, ktoré si nedovolíme zodpovedať, nakoľko by sme sa mohli dotknúť mnohých citlivých tém.

Jednoznačným záverom môže byť kompromis, ktorý je potrebné dosahovať pri všetkých typoch zásadných rozhodnutí. Keby konečne našli lesníci s enviromentalistami tú správnu cestu, a spoločne tak tvorili kvalitnú opozíciu zákonodarcom, lesy by sa nám opäť zazelenali.

Použitá literatúra

1. ZDYCHA, P. a kol.. 2002. *Dejiny lesníctva*. Zvolen: Technická univerzita vo Zvolene, 2002, 143 s., ISBN: 80-228-1152-1
2. STOLINA, M. a kol. 2000. *Ochrana lesa*. Zvolen: Technická univerzita vo Zvolene, 2000, 225 s., ISBN: 80-228-1067-3
3. Stav lesov SR. 2011. [online] [cit. 09.03.2011] Dostupné na internete : <www.lesy.sk>
4. Fakty o lesoch SR. 2010. [online] [cit. 07.03.2011] Dostupné na internete: < www.lesmedium.sk/fakty/php>
5. Zdravotný stav lesov na Slovensku. 2010. [online] [cit. 07.03.2011] Dostupné na internete:http://www.sazp.sk/slovak/periodika/enviromagazin/enviro2009/enviro1/1_1_zdravotny.pdf
6. Správa Národného lesníckeho centra, Národná inventarizácia a monitoring lesov SR 2008-2009. 2011. [online] [cit.07.03.2011] Dostupné na internete <http://nlcsk.org/images/docs/niml_web.pdf>
7. Správa lesného hospodárstva o prírodných podmienkach lesov SR. 2011. [online] [cit. 08.03.2011] Dostupné na internete: <http://www.forestportal.sk/ForestPortal/lesne_hospodarstvo/info_o_lesoch/statisticka_prehlady/prirodne_podmienky/prirodne_podmienky.html>
8. Správa Škodlivé činitele lesných drevín a ochrana pred nimi. 2010.[online] [cit.07.03.2011] Dostupné na internete: < <http://www.nlcsk.sk/files/1497.pdf>>
9. Správa „Lykožrút sfarbil tatranský les dočervena“. 2010. [online] [cit.08.03.2011] Dostupné na internete: < <http://www.lesytanap.sk/12-lykozrutova-kalamita-v-tanape/>>
10. Stav revitalizácie vetrom poškodeného územia vo Vysokých Tatrách. 2010. [online] [cit. 08.03.2011]. Dostupné na internete: <<http://lesprace.silvarium.cz/content/view/2387/193/>>